

KLİNİKİ MÜŞAHİDƏLƏR

AÇIQ GİRİŞ (OPEN ACCESS)

Talassemiyalı xəstədə seroneqativ revmatoid artritin diaqnostikası:

Ş. Hadiyeva¹, T. Əhmədova¹, N.Verdiyeva¹

Talassemiya dünyada vərəgionda tez-tezrast gələn, genetik defekt nəticəsində hemoqlobin sintezinin pozulması ilə xarakterizə olunan irsi xəstəlikdir. Birincili anemiya, vit D çatmamazlığı xəstəliyin gedişində osteoporozun inkişafına və bununla əlaqəli dayaq-hərəkət sisteminin müxtəlif patologiyalarına gətirir. Eyni zamanda revmatoid artrit dünyada və ölkəmizdə ən çox rast gəlinən eroziv-destruktiv zədələnmələrlə müşahidə olan revmatik xəstəlikdir. Bir çox hallarda talassemiya xəstəliyi ilə yanaşı gedən revmatik xəstəliklərin ilkin əlamətləri yuxarda sadalan simptomlarla qarışdırılır və müalicə gecikdirildiyi üçün müxtəlif ağırlaşmalara səbəb olur.

Məqsəd : Talassemiyalı xəstələrdə revmatoid artritin klinik gedişatını öyrənilməsi və idarə olunması.

Talassemiya dünyada vərəgionda tez-tezrast gələn, genetik defekt nəticəsində hemoqlobin sintezinin pozulması ilə xarakterizə olunan irsi xəstəlikdir. Birincili anemiya, vit D çatmamazlığı xəstəliyin gedişində osteoporozun inkişafına və bununla əlaqəli dayaq-hərəkət sisteminin müxtəlif patologiyalarına gətirir. Eyni zamanda revmatoid artrit dünyada və ölkəmizdə ən çox rast gəlinən eroziv-destruktiv zədələnmələrlə müşahidə olan

revmatik xəstəlikdir. Bir çox hallarda talassemiya xəstəliyi ilə yanaşı gedən revmatik xəstəliklərin ilkin əlamətləri yuxarda sadalan simptomlarla qarışdırılır və müalicə gecikdirildiyi üçün müxtəlif ağırlaşmalara səbəb olur.

Məqsəd : Talassemiyalı xəstələrdə revmatoid artritin klinik gedişatını öyrənilməsi və idarə olunması.

Klinik hal: 30 yaşında, kişi olan xəstə. Uşaqlıqdan beta-talassemiya diaqnozu təsdiqlənmiş, davamlı hematransfuziya olunması təyin olunmuşdur, lakin o, uzun illərdir ancaq vəziyyəti ağırlaşandan sonra hematransfuziyaya gəlib. Son 1-2 il ərzində hematoloqun təkidi ilə ayda 1və ya 2 dəfə ardıcıl hematransfuziyaya qəbul etmişdir. Müvafiq müalicəyə riayət etmədiyi səbəbindən xəstədə ciddi osteoporoz formalaşmış oynaq ağrıları ilə müşahidə olunur. Ağrıların artmasına baxmayaraq xəstə buna əhəmiyyət verməmiş, əvvəllər

Yazışma üçün əlaqə:

Ş. Hadiyeva¹, T. Əhmədova¹,
N.Verdiyeva¹

1. Milli Hematologiya və
Transfuziologiya mərkəzi.
Bakı, Azərbaycan

istifadə etdiyi bifosfanatlar, Vit D və iltihabələhinə ağrı kəsici dərmanlar qəbul etmiş lakin müsbət nəticə almamışdır. Laborator analizlərin nəticəsi: EÇS – 8 mm/s, CRP – 3 mq/l, RF – neqativ. Bu analizlər nəticəsində ağrıların gan azlığı və osteoporozla əlaqəli olduğu ehtimal olunur. Ağrılar artıqda xəstərevmatoloqa göndərilir və müayinə edildikdə ağrıları əvvəlkindən fərgli olaraq hərəkət zamanı deyil, istirahət etdikdə, gecə və əsasən səhər saatlarında şiddətli olduğu müəyyənləşdirilir, səhər buxovlanması günün birinci yarısına gədər davam edir. Obyektiv müayinədə hər iki əlin xırda oynaqı, hər iki mil-bilək, sol dirsək, sağ diz, hər iki ayağ biləyi palpasiya zamanı ağrıdır. Mil-bilək və sağ diz oynaqında aktiv sinovit var. Hər iki dirsəkdə dərialtı nahiyədə kiçik ölçülü, ağrısız düyünlər var. Laborator müayinələr nəticəsində RF- neqativ, anti-CCP – 276.1U/ml; EÇS – 14 mm/s, CRP – 8 mq/l. Rentqen: hər iki əlin mil-bilək, PİF və MKF oynaqlarında – oynaq ətrafı osteoporoz, oynaq yarığın daralması və çox saylı eroziyalar. Beləliklə xəstəyə “Revmatoid artrit” diaqnozu qoyuldu və müvafiq müalicəyə başlandı. Bir ay sonra xəstə müayinəyə gəldikdə şikayətləri azalmış, klinik və laborator göstəriciləri düzəlmiş, aktiv sinovit geyd edilmir.

Yekun: beləliklə, yuxarıda göstərilən klinik halın nəticələrinə əsasən, talassemiyalı xəstələrdə dayaq-hərəkət sistemində şikayətlər olduğu halda, ola biləcək revmatoloji xəstəliklərin diaqnostikasını gecikdirməmək üçün, əsaslı müayinə vacibdir.

Əlavə məlumatlar.

Müəlliflərin töhfələri.

Konsepsiya və dizayn, Məlumatların əldə edilməsi, təhlili və ya təfsir, Əlyazmanın tərtibi, Əlyazmanın mühüm intellektual məzmun üçün tənqidi təftişi, Statistik təhlil, Məlumatların idarəedilməsi, Araşdırma, Əldə edilmiş dəstək, maliyyə və nəzarət: bütün müəlliflər bərabər qaydada. Müəlliflər yekun əlyazmanı oxuyub və təsdiq edib.

Maliyyələşdirmə.

Məqalənin hazırlanması məqsədilə aparılan təhlil və araşdırmalar üçün heç bir kənar maliyyə əldə edilməmişdir. Heç bir digər qurum və ya sponsor təşkilatlararasıdırmanın və ya tədqiqatın və ya təhlilin dizaynı və aparılmasında; məlumatların toplanması, idarə edilməsi, təhlili, məlumatların təfsirində, habelə əlyazmanın hazırlanması, nəzərdən keçirilməsi və ya təsdiqində heç bir rola malik olmayıb; əlyazmanın nəşrə təqdim edilməsi haqqında qərarların verilməsində iştirak etməmişdir.

Məlumat və materialların əlçatanlığı.

Təhlil zamanı istifadə olunan və/yaxud təhlil edilən məlumatlar (datalar) müəlliflərə və ya jurnalın redaksiyasına müraciət etməklə əldə edilə bilər.

Bəyannamələr.

Etik Komitənin icazəsi və məlumatlı razılıq.

Hər bir iştirakçıdan yazılı və ya uyğun olduqda şifahi məlumatlı razılıq alınıb. Etik Komitə (JAP, Azərbaycan) bu təhlili təsdiq edib.

Maraqların toqquşması.

Müəllif(lər) hər hansı maraqların toqquşmasını bəyan etməyiblər.

Müəlliflərə dair təfərrüatlar.

1. Milli Hematologiya və Transfuziologiya mərkəzi. Bakı, Azərbaycan

Göndərilib: 20 iyun 2024-ci il. **Qəbul edilib:** 21 iyun 2024-ci il. **Elektron nəşr** 24 iyun 2024-ci il.